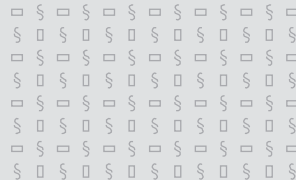

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

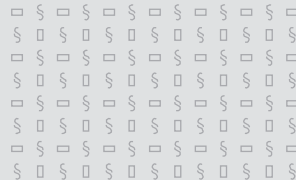
Právní skutečnosti.

© Markéta Selucká

Právní vztah

- Právní vztah je vždy v určité míře individualizovaný vztah mezi právními subjekty založený zásadně na právních skutečnostech stanovených právními normami, v němž tyto právní subjekty vystupují jako nositelé subjektivních práv a povinností a jejich zachování je zabezpečováno donucující silou státu.
- Prvky právního vztahu jsou především jeho
 - subjekty (to, mezi kým daný vztah existuje),
 - předmět (to, čeho se týká)
 - obsah právního vztahu (práva a povinnosti subjektů).

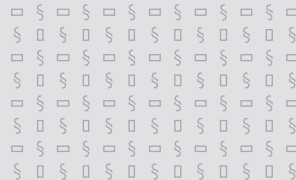
Právní skutečnosti

■ Právní skutečnosti (PS)

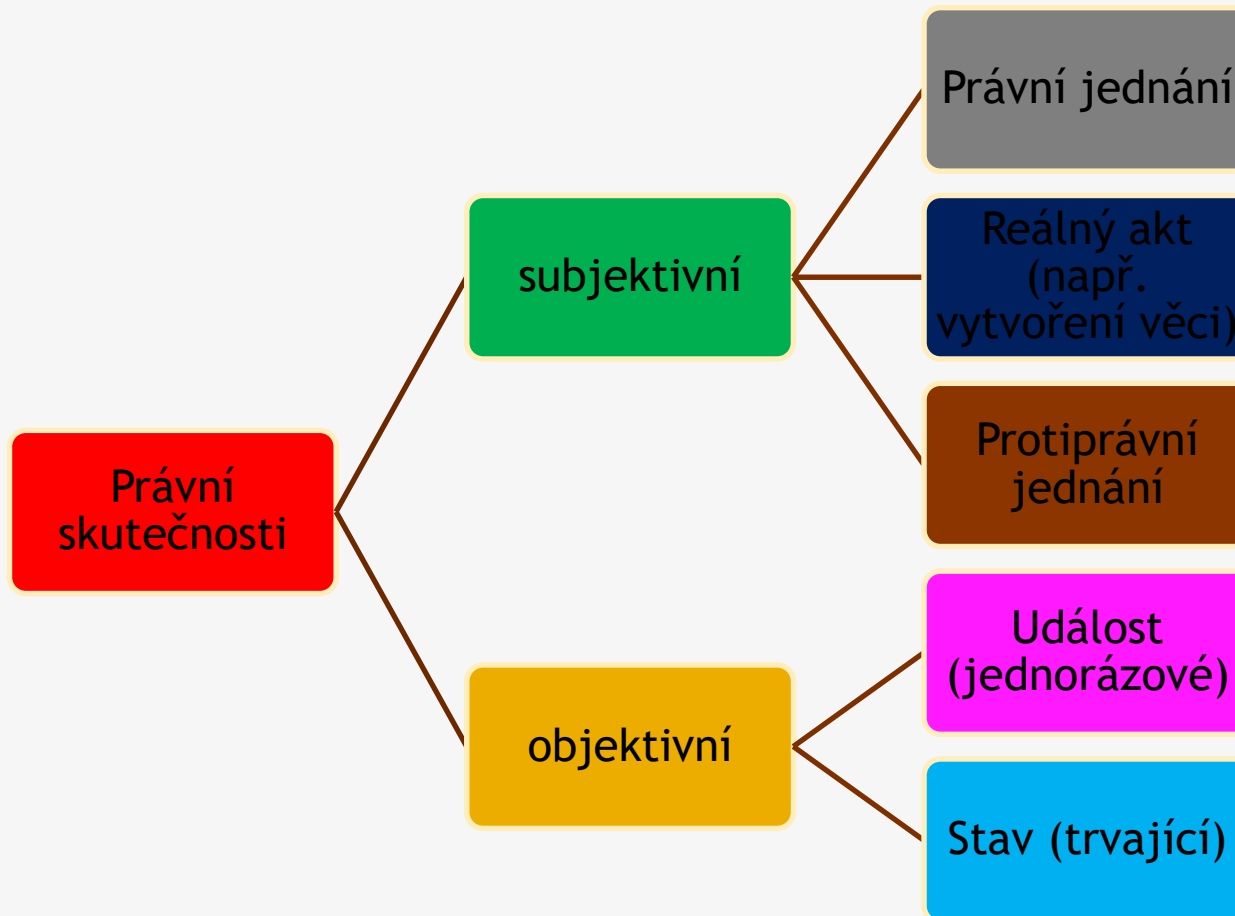
- Okolnosti, s nimiž objektivní právo spojuje vznik, změnu nebo zánik subjektivních práv a povinností (právní následky) - zpravidla vznik právního vztahu

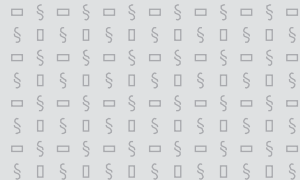
■ Základní pojmy:

- PS je právním důvodem (titulem)
 - Zákon rovněž je právním důvodem
- Právním následkem je vznik, změna, zánik práv a povinností (vznik právního vztahu)

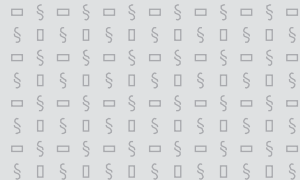
Třídění právních skutečností

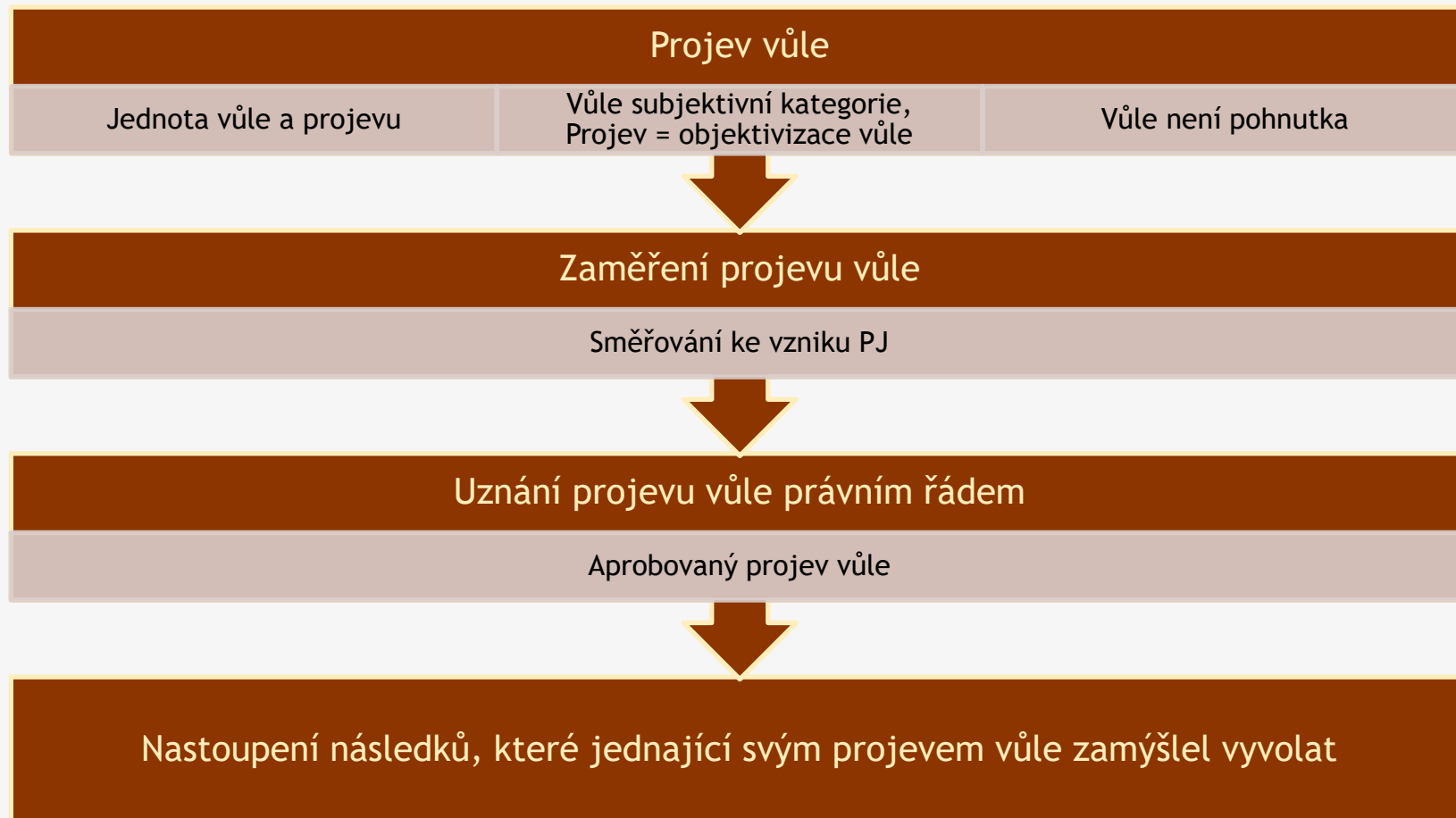

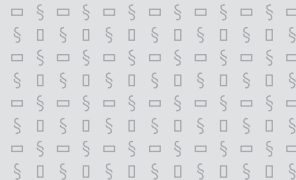
Třídění právních skutečností

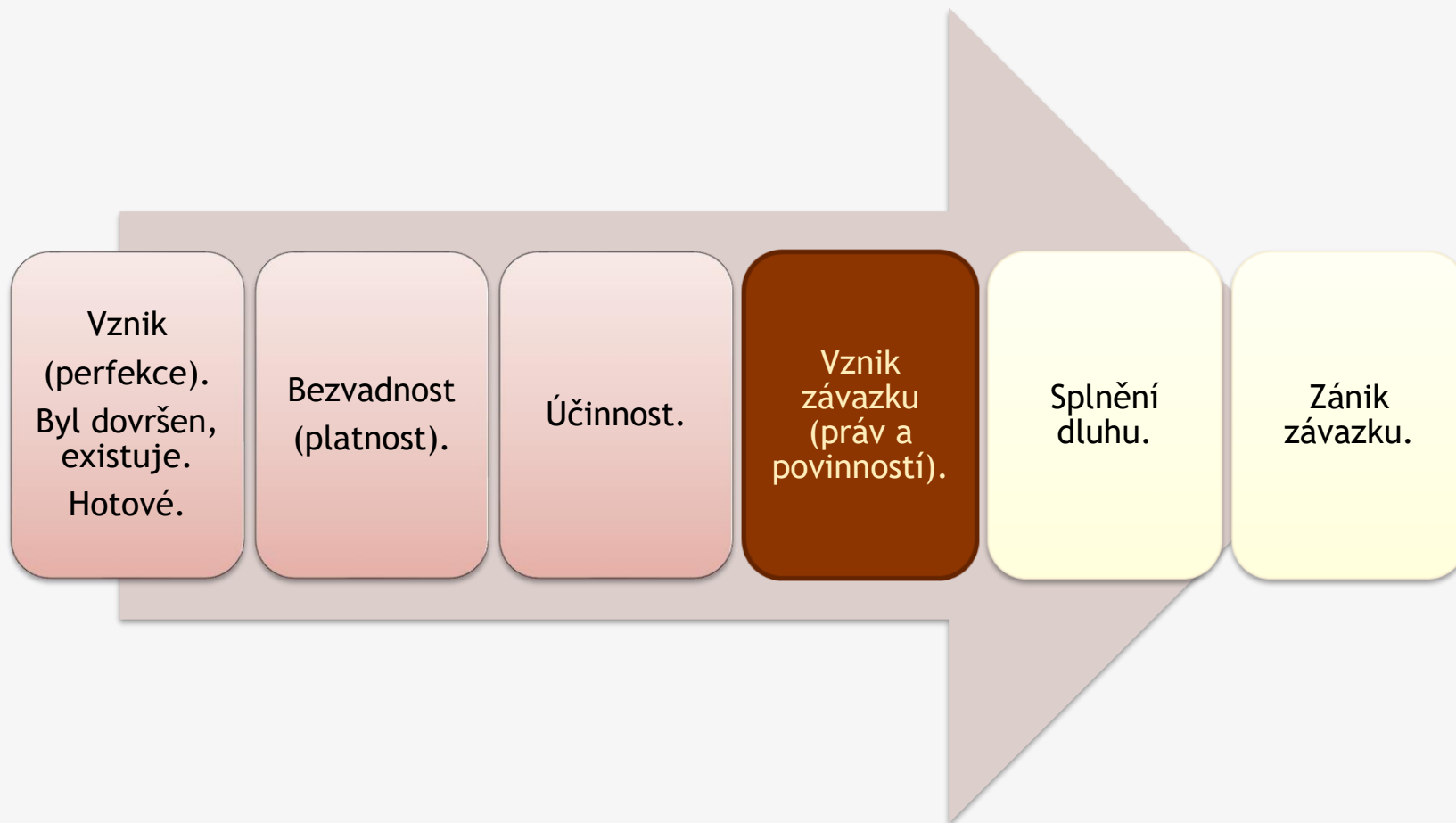

Právní jednání.

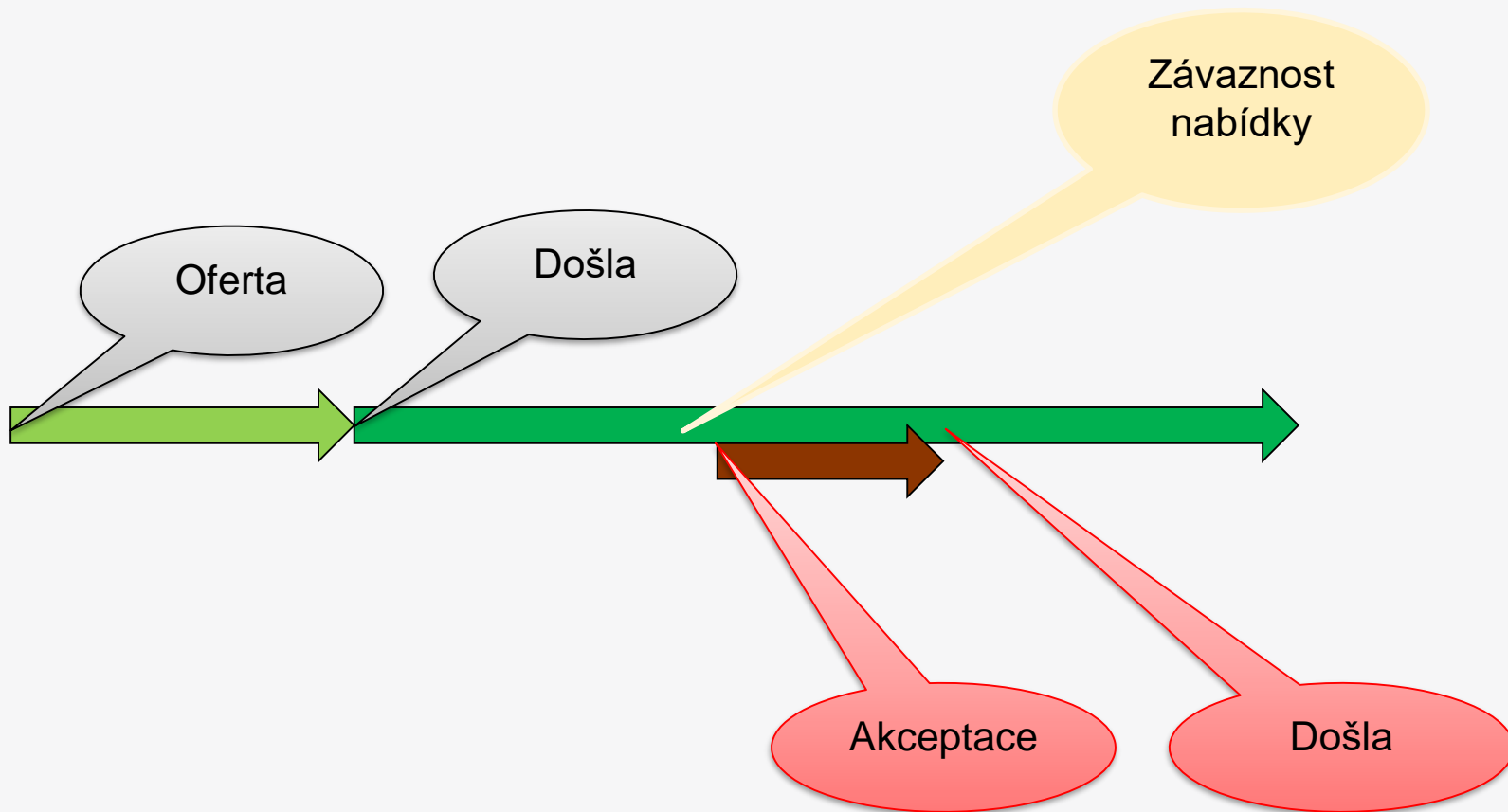

Následky právního jednání (smlouva).

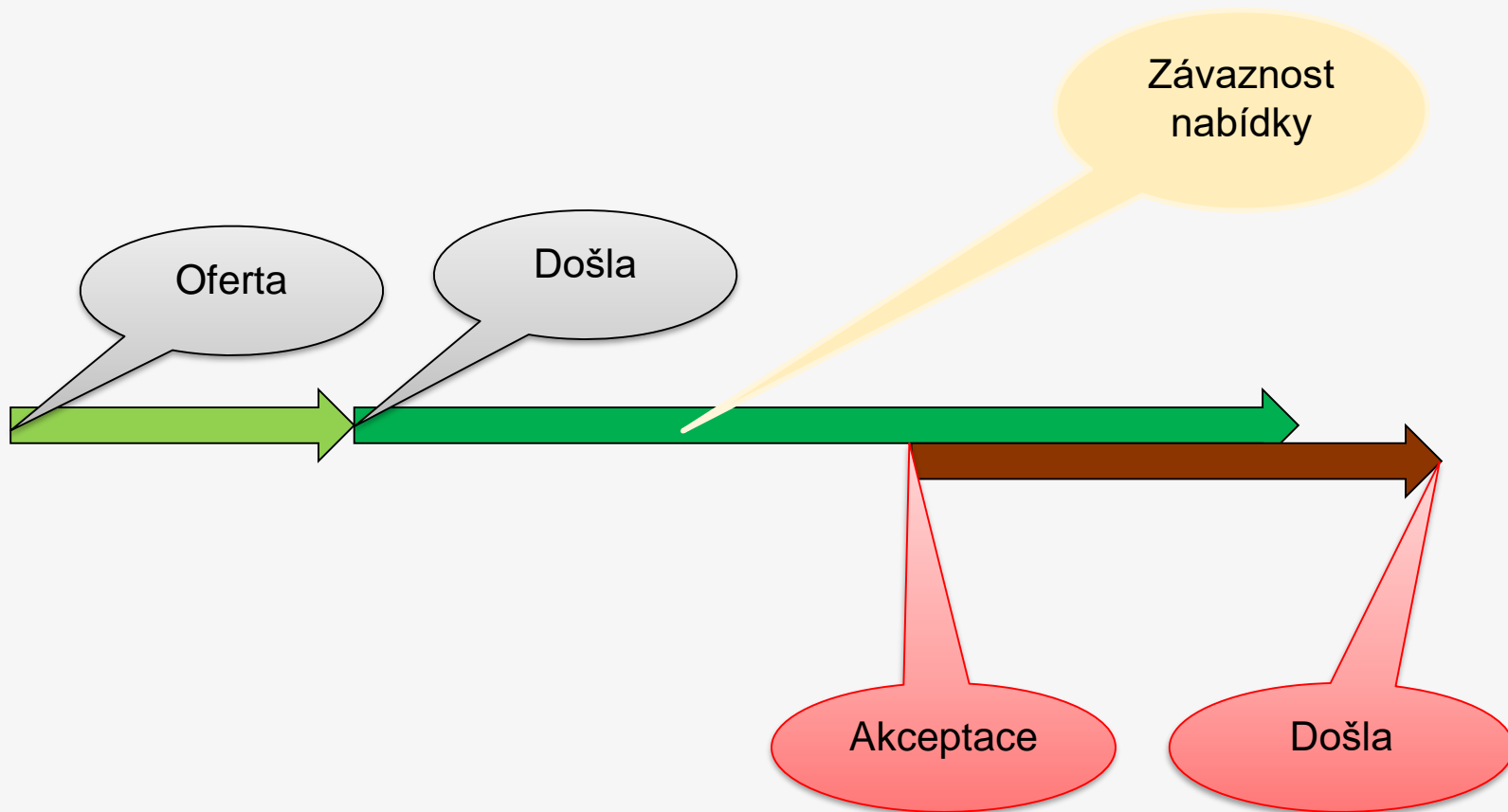

Oferta a akceptace; čas I.

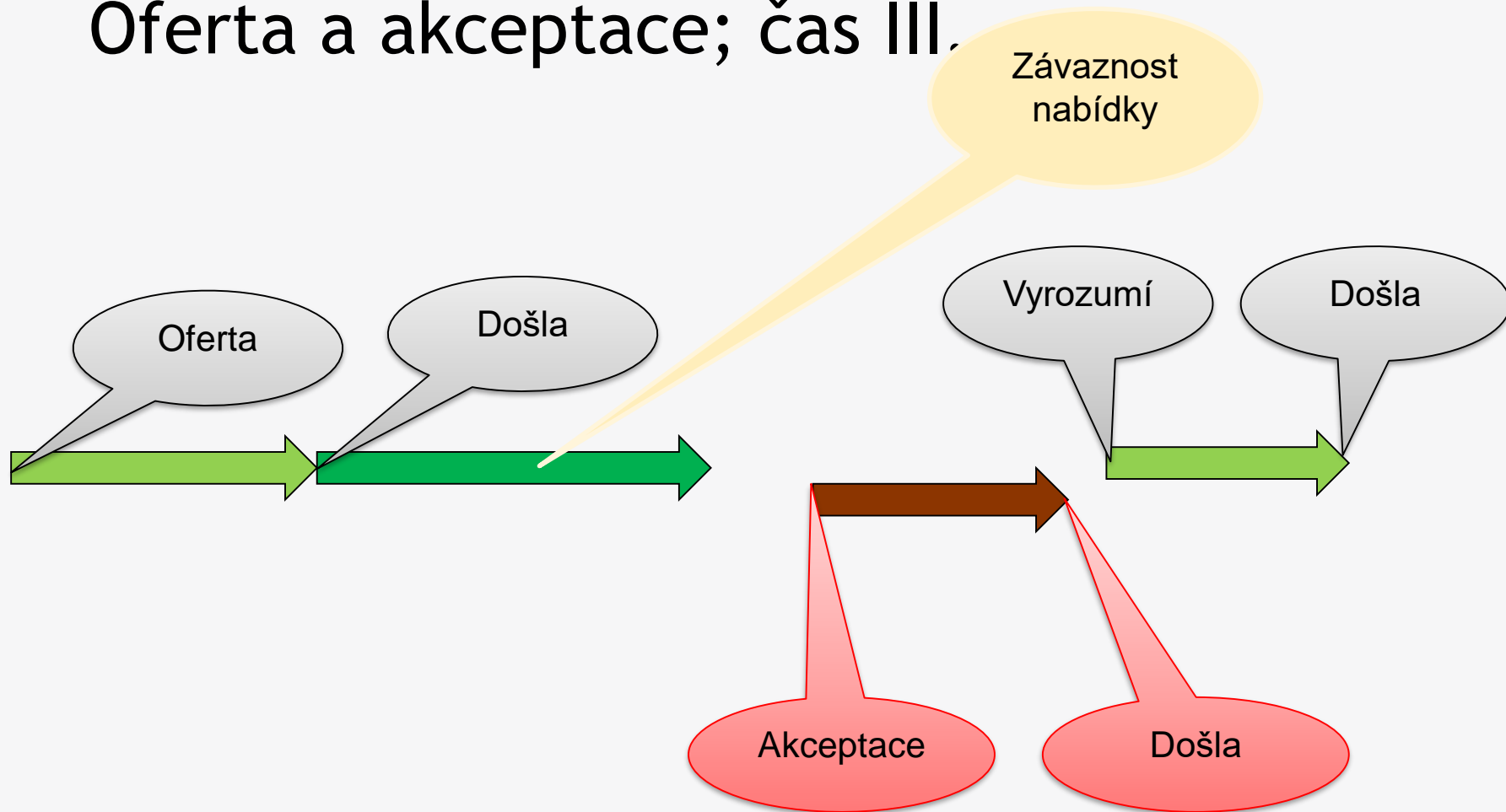

Oferta a akceptace; čas II.

Oferta a akceptace; čas III.

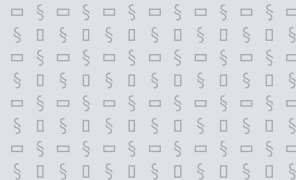

Další způsoby uzavírání smlouvy.

- § 1770
- Dražba; § 1771
- Soutěž o nejvýhodnější nabídku; § 1772
- Veřejná nabídka; § 1780
 - § 1732/1
 - § 1732/2 x výzva k podání nabídek ???
 - Určitost subjektu - potencionálního akceptanta

Náležitosti právního jednání.

■ Náležitosti subjektu

- Svěprávnost; právní osobnost

■ Náležitosti vůle

- Skutečná, svobodná, vážná, prostá omylu

■ Náležitosti projevu vůle

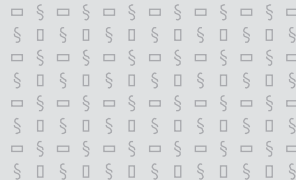
- Určitý, srozumitelný; forma

■ Náležitosti poměru vůle a projevu

- Shoda vůle a projevu

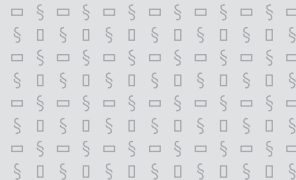
■ Náležitosti předmětu

- Možnost a dovolenost

Právní úkon - právní jednání.

OZ (40/1964 Sb.)	NOZ (89/2012 Sb.)
není	Zdánlivá PJ - „nepřihlíží se“
Absolutně neplatný PÚ	Absolutně neplatná PJ
Relativně neplatný PÚ	Relativně (ne)platná PJ
Odporovatelnost PÚ	Relativní (ne)účinnost PJ
Odstoupení od smlouvy	není

I.ÚS 625/03 ze dne 14. 4. 2005

- Dalším základním principem výkladu smluv je **priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady.** Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy.

Neplatnost smlouvy má být tedy výjimkou, nikoliv zásadou. Tento výkladový argument přesahuje český právní řád, prolíná se právními řády západní právní kultury a má charakter **obecného principu právního** [viz např. Lando O., Beale H. (eds.): Principles of European Contract Law. Parts I and II. 2nd ed. Kluwer Law International 2000, článek

Náležitosti subjektu.

■ § 581

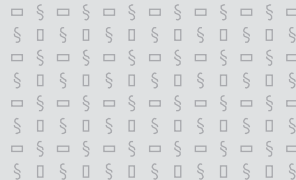
- „Není-li osoba plně svéprávná, je **neplatné** právní jednání, ke kterému **není způsobilá**. Neplatné je i právní jednání osoby jednající v **duševní poruše**, která ji činí neschopnou právně jednat.“

- Může osoba jednající v duševní poruše zaměřit svou vůli? Může vědomě chtít následky svého jednání?

- OZ - Pouze relativní neplatnost?

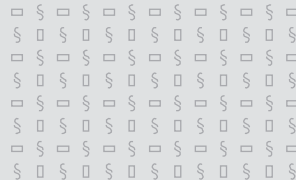
■ § 65

- neplatné, jen působí-li újmu
- schválení opatrovníkem

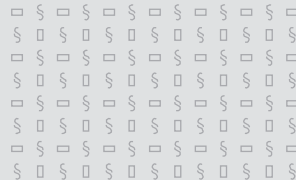
I.ÚS 173/13, ze dne 20. 8. 2014

- „spravedlivá rovnováha mezi soupeřícími oprávněnými zájmy bude nejlépe dosažena stanovením vysoké míry pravděpodobnosti prokázání, že plně svéprávná osoba jednala v duševní poruše, která ji v daný moment činila neschopnou právně jednat. Pro učinění závěru o dosažení této vysoké míry pravděpodobnosti soudy, rozhodující o aplikaci § 581 věty druhé nového občanského zákoníku, musí pečlivě posoudit všechny v tomto ohledu relevantní okolnosti a důkazy.“

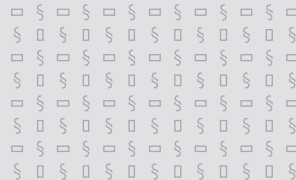
Náležitosti vůle.

- Existence vůle „skutečná“ - non negotium
 - § 551
- Svobodná
 - Fyzické násilí - non negotium (absence vůle) - § 551
 - Bezprávná výhružka - neplatné PJ - RN - § 587; (§ 588?)
 - Tíseň - lichva - RN - § 1796; (§ 588?)
- Vážná (absence zaměření, tj. nicotnost)
 - § 552; „vážný projev“ x „vážná vůle“ ???
 - Teorie (koncepce) projevu vůle???
 - Nechce vyvolat následky - žert apod. x simulace - vědomě chce vyvolat následky (absolutní; relativní a disimulace)

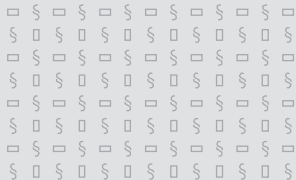
Náležitosti vůle. Omyl a jeho následky.

- Omyl ve vůli - jiné následky PJ
- Omyl v projevu
 - Neplatnost - RN - § 583
 - Omyl kvalifikovaný - „podstatný“
 - Právního důvodu; předmětu
 - Osoby; Jiné podstatné okolnosti
 - Omyl „vedlejší okolnost“ - PJ je platné
 - Omyl vyvolaný lstí - RN - § 584/2
 - Omyl třetí osobou
 - Platné - § 585
 - Třetí osoba - fikce - „původce omylu“

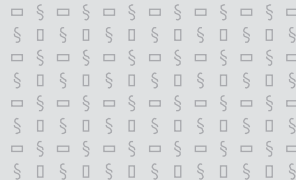
Projev vůle.

- Neurčitost - zdánlivé PJ - § 553
- Nesrozumitelnost - § 553
 - Výklad PJ - § 555; § 4 - 8; § 1756; § 1754
 - Obsah
 - Úmysl jednajícího (teorie vůle nikoli projevu)
 - „zpravidla“; „praxe“; „předcházelo“; „následně najevo“
 - K tíži „mlžitele“
 - B2B
 - „pravidelně“ - subjektivizace?
 - Zvyklosti, „srozuměna“ - projev vůle?
 - B2C - § 558/1 věta druhá? - § 1812/1 „nejpříznivější“
- § 553/2 - ???

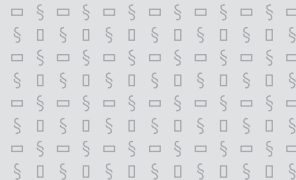
Forma právního jednání

OZ (40/1964 Sb.) - § 40	NOZ (89/2012 Sb.) - § 582
Forma zákonná - absolutní neplatnost	Forma zákonná - relativní neplatnost
Forma smluvní - relativní neplatnost	Forma smluvní - relativní neplatnost
	§ 1758 - absolutní neplatnost, nicotnost ???

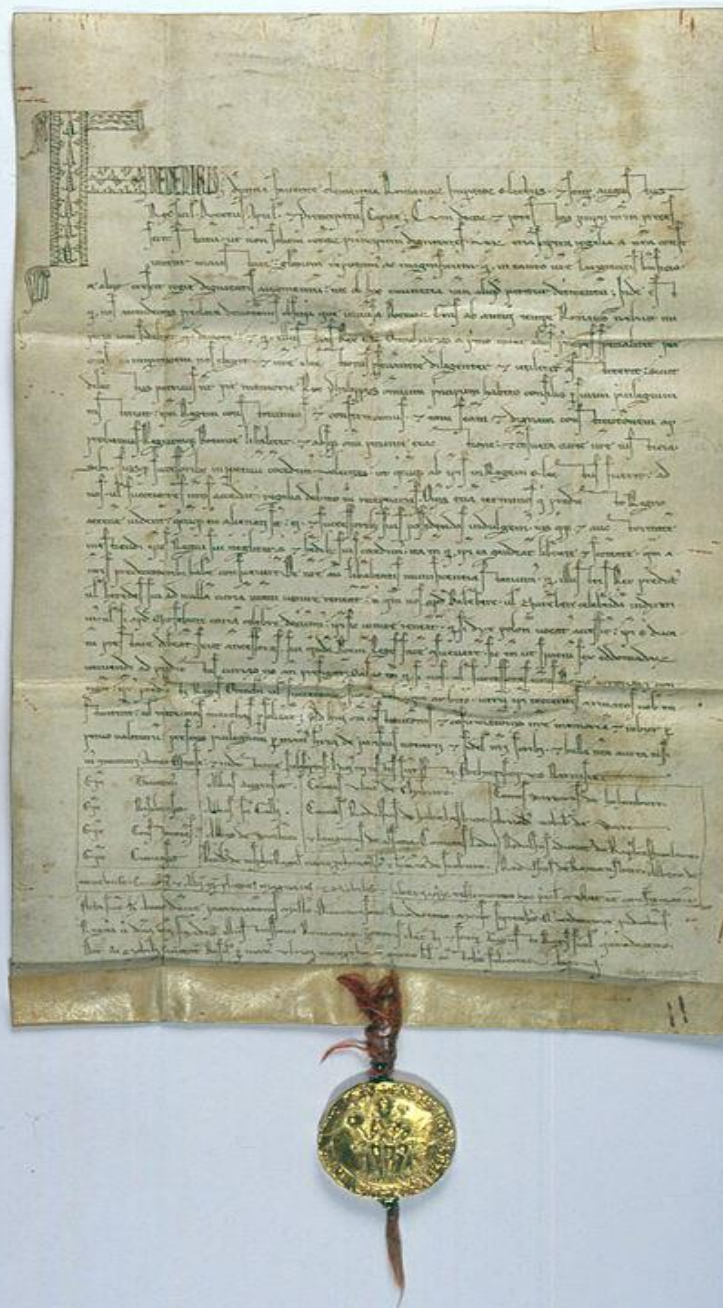
Forma PJ

- Bezformálnost - § 560
- Písemná - prostá a kvalifikovaná- § 561
 - sepsat protokol, zápis, potvrzení
 - Věcné právo (§ 560); § 2128, 2134
- „Písemná elektronická“ - § 562???
- Obsah, osoba - prostý e-mail?
 - se zaručeným elektronickým podpisem
 - „datová schránka“ - § 18a odst. 2 zák. 300/2008 Sb.
- Textová podoba - § 1819 - opakované seznámení se
 - ESD/SDEU: Content Services Ltd v. Bundesarbeitskammer (C 49/11) - hypertextový odkaz

NS sp. zn. 30 Cdo 1230/2007 ze dne 29. 1. 2009.

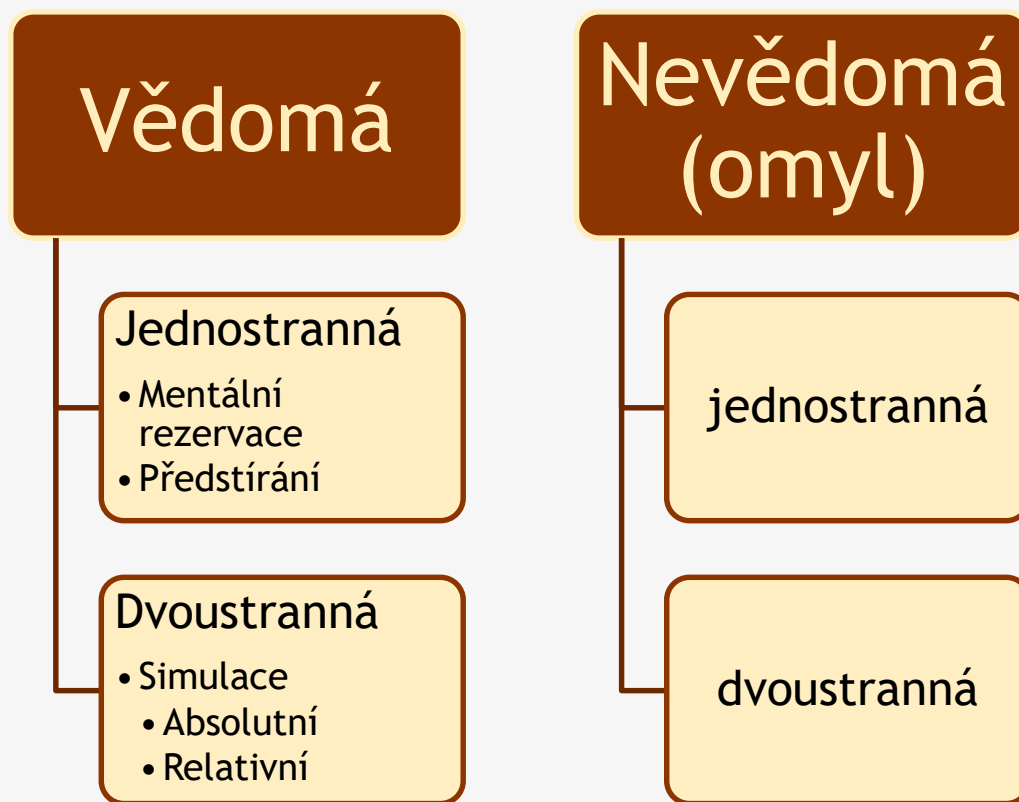
- *Písenná forma právního úkonu předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá v tom, že projev vůle (právní úkon) jednajícího subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písenném textu listiny. Písenný projev musí být zároveň podepsán, tj. je platný až po podpisu jednající osoby. Smlouva, která musí být písenná, avšak nebyla jejími účastníky podepsána, nemůže vyvolat ani zamýšlené právní následky.*
- *V posuzované věci odvolací soud vycházel ze zjištění, že žalobce dne 10. března 2003 zaslaným e-mailem navrhl původnímu věřiteli uzavření smlouvy o postoupení pohledávky vůči žalovanému; návrh však nebyl opatřen elektronickým podpisem. Již z toho důvodu je třeba uvedenou smlouvu posuzovat jako neplatnou, takže s ní nelze spojovat následek spočívající ve změně v osobě věřitele žalovaného, kdy nový věřitel (postupník) by nabyt nejen postupovanou pohledávku, ale spolu s ní též aktivní věcnou legitimaci k jejímu uplatnění.*

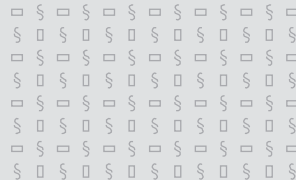

Shoda vůle a projevu.

- Pojmový znak - non negotium

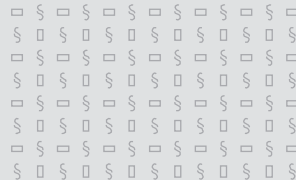

Možnost a dovolenost předmětu (objektu).

- Neexistence věci
- Nemožnost počáteční, nemožnost následná

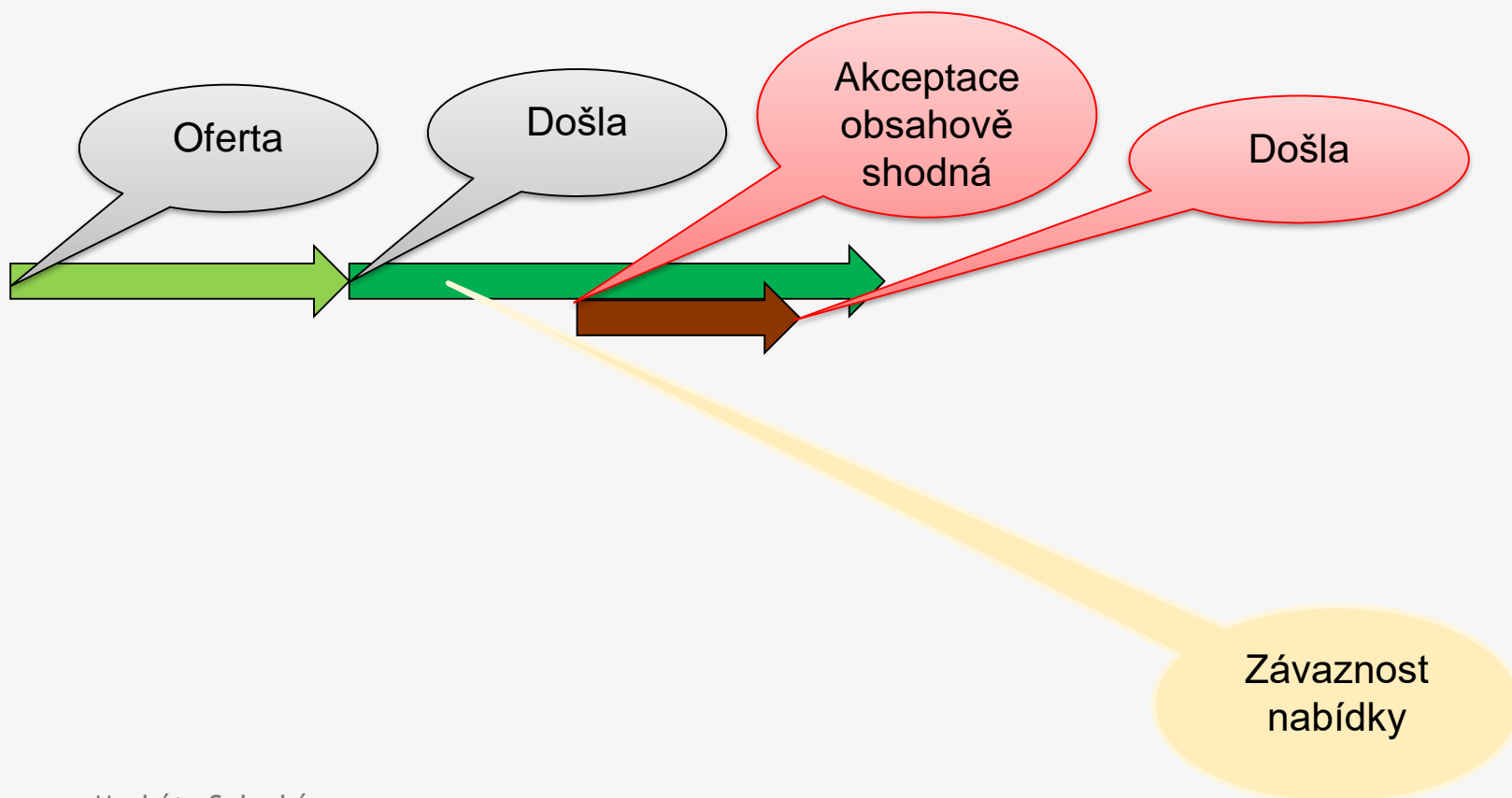

Obsah PJ.

- Podstatné - nevzniká; § 1725
 - Zákon - ale výjimky - koncepce?
 - (§ 1726; § 2085/2; § 2217)
 - Smluvně - barva
- Pravidelné - obvykle, zpravidla (místo, doba)
 - Vedlejší ujednání v KS - § 2132
- Nahodilé
 - Podmínky - § 548; § 2151
 - Odkládací a rozvazovací
 - Kladné a záporné
 - Splnitelné, náhodné a smíšené

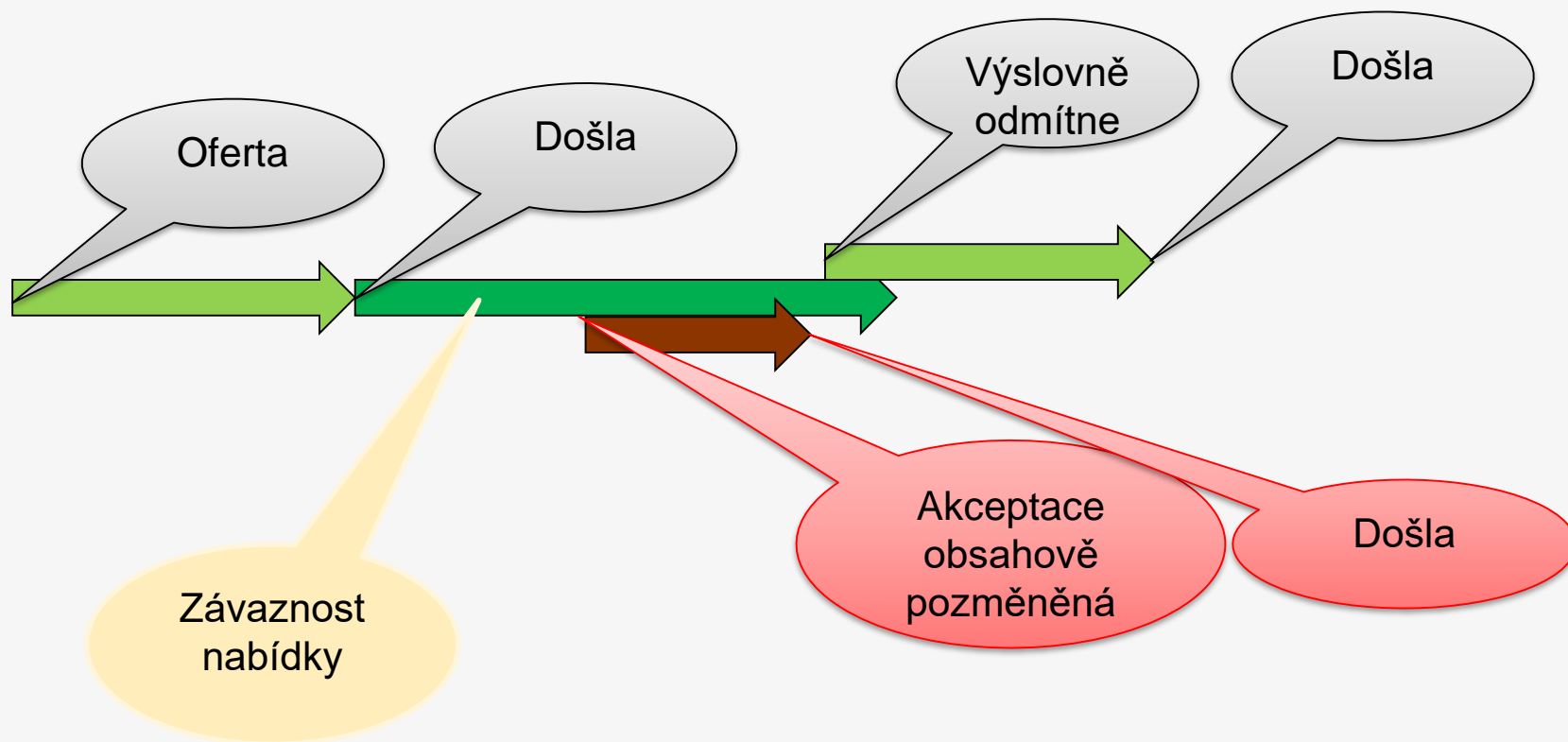

Oferta a akceptace; obsah.

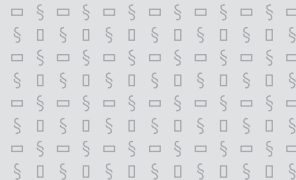
Oferta a akceptace; obsah.

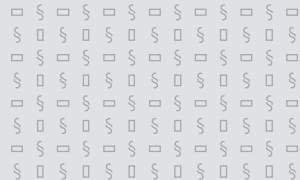
Následky vad PJ.

- Zdánlivé PJ - non negotium
- Neplatnost
 - Absolutní (§ 588)
 - Relativní
- Relativní neúčinnost

Zdánlivé právní jednání

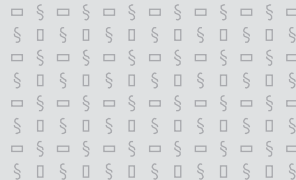
- Právní jednání vůbec neexistuje
 - Nedostatek pojmových znaků PJ
 - § 554 „nepřihlíží se“
 - Absence vůle
 - Absence skutečné vůle
 - Absence zjevného projevu vážné vůle
 - Neurčitost a nesrozumitelnost

Neplatnost PJ

- Absolutní neplatnost
 - PJ vzniklo a existuje
 - Neplatné § 588 a 580 OZ
 - Ex offio, ex lege,

- Relativní (ne)platnost
 - K ochraně individuálního zájmu dotčené osoby
 - Dovolat se RN v obecné promlčecí lhůtě
 - „relativní platnost“

RATI HABICE, KONVALIDACE, KONVERZE

- **RATI HABICE** (§ 582 OZ) - *právní jednání, které nemá zákonem stanovenou formu nebo není učiněno ve formě ujednané stranami je neplatné, strany mohou tuto vadu dodatečně zhojit.*
- **KONVALIDACE** (§ 553 odst. 2 OZ) - *zhojení neplatného/zdánlivého PJ = zhojení vady (např. neurčitost a nesrozumitelnost vůle může být dodatečně vyjasněna).*
- **KONVERZE** (§ 575 OZ) - *neplatné PJ má náležitosti jiného PJ, které je platné. PJ se lze dovolat, je-li z okolností zřejmé, že vyjadřuje vůli jednající osoby.*

Relativní (ne)účinnost - § 589 a násl. OZ

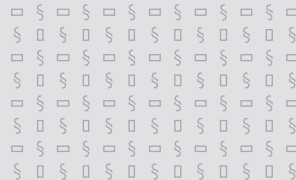
- PJ zkracuje uspokojení pohledávky věřitele
VYKONATELNÉ
- Odpůrčí žaloba vůči třetí osobě (§ 594)
- PJ je vůči věřiteli **NEÚČINNÉ**

- Úmysl zkrátit věřitele
- Jednání učiněné s osobou blízkou
- Bezúplatné PJ (§ 591)
- Opomenutí (§ 592)

Počítání času - § 605

- Doba - přesně v den
- Lhůta - sobota, neděle, svátek
 - následující pracovní den
 - Plynutí času a neuplatnění práva
- Krátké časové úseky - hodina, minuta

Promlčení

- OZ - ObZ: odstraněno
- NOZ - kombinované
 - Subjektivní - 3 roky
 - Objektivní - 10 let (majetkové právo); dospělost pohledávky
 - Smluvní volnost (1-15); ochrana slabší strany
 - Speciální:
 - § 632 - veřejný seznam (nájem?)
 - Změna - škoda; 10, 15; § 636

Děkuji za pozornost.